

ความสำคัญของปัญหา

หากจะกล่าวถึงสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์แล้วคงเป็นเรื่องยากที่จะปฏิเสธได้ว่า "การสื่อสาร" ได้กลายเป็นหัวใจสำคัญในการถ่ายทอด และ เชื่อมโยงข่าวสาร จากชนกลุ่มหนึ่ง ไปยังชนอีกกลุ่มหนึ่ง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนนวัตกรรมต่าง ๆ ซึ่งการที่สมาชิกของสังคมมีปฏิสัมพันธ์กันด้วยการสื่อสารนั้น มิได้เริ่มปรากฏในทศวรรษนี้เท่านั้น หากแต่ปรากฏขึ้นควบคู่กับความเป็นธรรมชาติของมนุษย์มาช้านานแล้วเพราะการสื่อสาร ทำให้มนุษย์สามารถแลกเปลี่ยนความคิด ทศนคติ หรือเพื่อความจำเป็นอื่น ๆ ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน มนุษย์จึงพัฒนาการสื่อสารขึ้นมาโดยอาศัยสัญลักษณ์ (symbol) เป็นตัวแทนของเนื้อหาข่าวสารต่าง ๆ (message) ระหว่างผู้ส่ง (sender) และผู้รับ (receiver) หรือระหว่างผู้สื่อสาร (communicator) ดังนั้นการสื่อสารของมนุษย์ จึงเป็นปฏิสัมพันธ์ทางสัญลักษณ์ (symbolic interaction) ระหว่างกัน

"การสื่อสาร" เป็นกระบวนการที่มนุษย์ได้รับผลกระทบโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม ซึ่งผ่านมาทางวัตถุ (material) หรือตัวแทน (agency) ที่เป็นสัญลักษณ์ อาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ไม่เป็นระบบและไม่หยุดนิ่ง ซึ่งผู้สื่อสาร จะสร้างความหมายในการสื่อสารขึ้นมาโดยผ่านทางสัญลักษณ์ สัญลักษณ์นี้เองจึงได้กลายเป็นสื่อกลางในการสื่อสารที่มนุษย์สร้างขึ้นจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ทศนคติ และอื่น ๆ ที่ทำให้มนุษย์รู้สึกถึงการอยู่ในสังคมเดียวกัน ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

การสื่อสารทุกชนิด มีลักษณะร่วมที่เหมือนกัน คือ การเปลี่ยนแปลงข่าวสารให้เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสาร อาทิ การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม การสื่อสารทางการเมือง การสื่อสารมวลชน ฯลฯ ในแง่ของการสื่อสารมวลชนนั้น แยกเป็นประเภทต่าง ๆ อย่างกว้าง ๆ คือ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ซึ่งเราวมเรียกสื่อกลางในการสื่อสารนี้ว่า "สื่อมวลชน"

สื่อมวลชน คือ สื่อกลางของการสื่อสารที่นำความรู้ หรือข่าวสาร ไปสู่มหาชน สื่อมวลชน มีหลายประเภท เราสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. สื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ (printed media or publications) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสาร
2. สื่อมวลชนประเภทอิเล็กทรอนิกส์ (electronic media) ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น

สื่อมวลชน มีความสำคัญและมีบทบาทในสังคมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สังคมที่มีความสลับซับซ้อน และประกอบด้วยคนจำนวนมาก เพราะสื่อมวลชนจะสามารถส่งสาร ไปยังมหาชน ให้ได้รับสาร ในเวลาเดียวกันได้อย่างรวดเร็ว สื่อมวลชนไม่เพียงแต่จะทำหน้าที่ในการให้ความรู้แก่ประชาชนผู้รับสื่อแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะสื่อมวลชน ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางส่งข่าวสาร จากรัฐบาลไปสู่ประชาชน และนำความคิดเห็นของประชาชน กลับไปยังรัฐบาลทำให้รัฐบาลทราบความต้องการของประชาชนได้อย่างชัดเจน และถูกต้อง เรียกได้ว่าเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารและข้อมูลกันแบบสองทาง (two way communication) ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึง ปรากฏการณ์สะท้อนกลับของข้อมูล (feedback information)

หากมองให้ลึกแล้ว บทบาทของสื่อมวลชน นับว่ามีอิทธิพลอย่างมหาศาลในการให้ "การเรียนรู้ทางการเมือง" แก่ผู้รับสื่อ กล่าวคือ สื่อมวลชนในระบอบประชาธิปไตยมีหน้าที่สำคัญ เรียกว่า "การกำหนดวาระ" (agenda - setting) ซึ่งเปรียบเสมือนสื่อมวลชน เป็นผู้กำหนด (setter) วาระการประชุม (agenda) เกี่ยวกับปัญหา หรือประเด็นหัวข้อทางการเมือง ประชาชนผู้รับข่าวสาร เปรียบเสมือน "ผู้เข้าร่วมการประชุม" (attendant) จึงย่อมรับทราบหรือตระหนักถึงปัญหาหรือประเด็นต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในวาระนั้น ผลที่ตามมา ก็คือ ประชาชนจะคิดและปฏิบัติตามวาระที่สื่อมวลชนกำหนดไว้เช่นเดียวกับการประชุมทั่วไป ดังนั้น ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชน เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเสนอข่าวสารหัวข้อต่างๆ ในสื่อมวลชน ยิ่งสื่อมวลชนเสนอข่าวเกี่ยวกับประเด็นปัญหามากเท่าใด ประชาชนผู้รับสารก็จะรับรู้หรือตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นนั้นมากยิ่งขึ้นไปด้วย ถ้าพิจารณาในแง่ของการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย หากสื่อมวลชนเสนอประเด็นปัญหาทางด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากเท่าใด โอกาสที่ประชาชนจะรับทราบถึงเนื้อหาสาระของการปกครองระบอบนี้ ก็จะเพิ่มสูงขึ้นเท่านั้น (ฉัตรกุล ชื่นสุวรรณกุล, 2529: 36-37)

ในสังคมสมัยใหม่ เป็นสังคมที่อิทธิพลของสื่อมวลชนนานาชาติ มีผลกระทบอย่างสำคัญยิ่ง ต่อความเข้าใจเรื่องทางการเมืองของบุคคล ยิ่งบุคคล (ประชาชน) ส่วนใหญ่ห่างไกลจากการ รับรู้สภาพทางการเมืองได้โดยตรงมากเท่าไร สื่อมวลชนยิ่งมีความสำคัญในการเป็นแหล่งความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราว, เหตุการณ์ทางการเมืองมากยิ่งขึ้น (สมบัติ จันทรวงศ์, 2533:20)

ดังได้กล่าวในข้างต้นแล้วว่า บทบาทของสื่อมวลชน มีผลกระทบโดยตรงต่อการให้ข่าวสารทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ ที่รู้จักกันดีในรูปของ "หนังสือพิมพ์"

หนังสือพิมพ์ คือ สิ่งตีพิมพ์ที่ออกตามระยะเวลาที่กำหนดติดต่อกันไป ในเนื้อหาของหนังสือ ประกอบด้วย ข่าว บทวิจารณ์ ภาพข่าว ภาพล้อ และสารคดีต่าง ๆ รวมไปถึงสารคดีเกี่ยวกับข่าว การนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์ มีทั้งที่เป็น รายงาน รายงานสัปดาห์ รายปักษ์ และรายเดือน

ในบรรดาสื่อมวลชนของไทยนั้น หนังสือพิมพ์ถือเป็นสื่อมวลชนที่เก่าแก่ที่สุด ซึ่งถือกำเนิด มาโดยเอกชน และเป็นสื่อมวลชนที่มีวัตถุประสงค์ในการ เสนอข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง ในขณะที่วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์นั้นถือกำเนิดมาโดยรัฐและมีวัตถุประสงค์ที่จะสนองเจต จานงของรัฐทางด้านการเมือง

หนังสือพิมพ์ไทยมีบทบาทในการพัฒนาทางการเมืองอยู่มาก กล่าวคือก่อนการเปลี่ยนแปลง การปกครอง พ.ศ. 2475 หนังสือพิมพ์ได้เสนอ และชี้แนวทางของระบอบประชาธิปไตย และ ชักจูงโน้มน้าวให้ผู้อ่านเกิดความศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย นับได้ว่าหนังสือพิมพ์มีบทบาทใน การเปลี่ยนแปลงการปกครองอยู่มาก และเมื่อการเมืองการปกครองไทยตกอยู่ในรูปของเผด็จการ อำนาจนิยม โดยเฉพาะในช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 หนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่รายงานข่าว คราวความเคลื่อนไหวของนักศึกษาโดยตลอด จนอาจกล่าวได้ว่า หนังสือพิมพ์มีบทบาทในการต่อสู้กับผู้นำเผด็จการ เพื่อนำประชาธิปไตยกลับคืนสู่ประชาชน

ในปัจจุบันนี้หนังสือพิมพ์มีบทบาทในการรายงาน เหตุการณ์และการดำเนินงานของรัฐบาล มาสู่ประชาชนทุกระยะ สามารถช่วยประชาชนในการติดตามสถานการณ์ และความเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง และหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานและพฤติกรรมของ รัฐบาล เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน ถือได้ว่า หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ในการสื่อสารทั้งสอง ทาง (two - way communication) ซึ่งมีผลทำให้เกิดความเข้าใจอันดี และ เป็นการฝึก กำลังทางสังคม (social cohesion) อันจะนำไปสู่บรรยากาศทางสังคมที่เหมาะสมสำหรับการ พัฒนาประเทศ (ภรณ์ภิรมณ์ เอี่ยมธรรม, 2520:84-85)

นอกจากนั้นหนังสือพิมพ์ยังมีบทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนทำให้ประชาชนรู้จักพัฒนาตัวเองให้เข้ากับระบบการเมือง สามารถเรียนรู้หน้าที่ของตนในฐานะสมาชิกหน่วยหนึ่งของสังคม มีผลให้เกิดการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องมาจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมืองของประชาชน เป็นสิ่งกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจ ความตื่นตัวในสิทธิ หน้าที่ ทำให้ประชาชนเข้าใจกลไกทางการเมืองต่าง ๆ และต้องการมีส่วนร่วมในทางการเมือง

จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์สามารถให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน โดยการเสนอประเด็นปัญหาต่าง ๆ ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นนั้น ๆ เป็นการกระตุ้นความสนใจของประชาชน ให้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง หรือแม้กระทั่งชี้นำทัศนคติและค่านิยมที่เกี่ยวกับการเมืองแก่ประชาชนด้วย

แต่สื่อมวลชนไม่ว่าประเภทใด มิได้เป็นแค่เพียงกระจกเงาที่สะท้อนภาพทั้งหมดที่เกิดขึ้นจริงให้สมาชิกในสังคมได้รับทราบอย่างเดียวกัน ในทางปฏิบัติคือ กระบวนการ "บันทึก" และ "รายงาน" ข่าว ที่ผู้ทำหน้าที่บันทึกหรือรายงานข่าวไม่เพียงแต่จะมีโอกาสเลือกเสนอหรือรายงานข่าวบางข่าว โดยดหรือละเว้นไม่เสนอรายงานข่าวอื่น ๆ เท่านั้น หากยังมีโอกาสอยู่ตลอดเวลาที่จะใส่ความหมายจากทัศนะของตนเข้าไปในสภาพการณ์ที่ไม่กระจ่างชัด แล้วสื่อความหมายต่อไปให้ผู้รับข่าวสารได้รับรู้ก็หนึ่ง ดังนั้น "ความเป็นจริง" ที่ปรากฏออกมาอาจเป็นคนละอันกับความเป็นจริงแรกเริ่มก็ได้ และไม่แน่ว่าเสมอไปด้วยว่า "ความเป็นจริง" ในรายงานนั้น ในที่สุดแล้วเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับความเป็นจริงที่ผู้รับข่าวสารได้เข้าใจผ่านทางประสบการณ์ และแนวคิดของแต่ละคน

เป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ การศึกษาบทบาททางการเมืองของสื่อมวลชน โดยศึกษาจากการตั้งคำถามการเมือง ในช่วงรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เปรียบเทียบกับรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน เนื่องจากรัฐบาลทั้งสองช่วงนี้มีบริบททางการเมือง (political context) แตกต่างกัน กล่าวคือ ในช่วงรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นรัฐบาลที่มาโดยวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย ส่วนในช่วงรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นรัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ซึ่งยึดอำนาจมาจากรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาว่า จากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของรัฐบาลทั้งสองสมัยนั้น การตั้งคำถามการเมืองจะมีบทบาทในการเสนอข้อมูลข่าวสาร และมีบทบาทในการให้ความรู้ทางการเมืองแตกต่างกันหรือไม่

สัญลักษณ์ทางการ เมือง

การปฏิสัมพันธ์หรือการกระทำระหว่างกันทางสังคม (social interaction) จะต้องมีการใช้สัญลักษณ์ (symbol) อย่างใดอย่างหนึ่งสื่อความหมายระหว่างกัน เช่น ภาษา, รูปภาพ, กิริยาท่าทางและอื่น ๆ ซึ่งมีความหมายสื่อกันได้โดยที่มนุษย์เป็นผู้ให้ความหมายแก่สัญลักษณ์นั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ดังนั้น การกระทำระหว่างกันทางสังคม จึงเรียกว่าเป็นการกระทำระหว่างกันทางสัญลักษณ์ (symbolic interaction) การกระทำระหว่างกันทางสัญลักษณ์เกิดขึ้นเพื่อสื่อความคิด, ทศนคติ, ความเชื่อ, ถ่ายทอดอารมณ์ ตลอดจนข้อมูลข่าวสาร

สัญลักษณ์จะเป็นตัวแทนและให้ความหมายแก่สิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งเกี่ยวข้องกับจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ทศนคติ และการรับรู้ของบุคคล โดยที่บุคคลมีความเห็นพ้องต้องกัน และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ภายใต้สภาพแวดล้อม หรือบริบท (context) ของสังคมในขณะใดขณะหนึ่ง (มานิตย์ นวลละออง, 2533:4)

ภาพการ์ตูน สามารถนำมาใช้ในการสื่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียนได้ดี โดยเฉพาะการสื่ออารมณ์ขัน เนื่องจากภาพการ์ตูนเป็นศิลปะที่ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย รวดเร็ว สามารถสื่อถึงคนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถทำให้เรื่องเคร่งเครียดกลายเป็นเรื่องสนุกสนานได้

การ์ตูนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่เป็นระบบสัญลักษณ์ เพื่อสร้างความหมายให้สื่อถึงความจริงระหว่างผู้รับและผู้ส่ง ทั้งโดยทางตรงและในลักษณะที่กระจายไปยังผู้รับ-ส่ง อื่น ๆ ได้ โดยไม่ถูกจำกัดด้วยขอบเขตของมิติทางเวลาและสถานที่ และการ์ตูนเป็นสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนใช้เป็นสื่อ (media) ในการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ประสบการณ์ อารมณ์ และความรู้สึกของผู้เขียน โดยผ่านสื่อมวลชน (mass media) ไปสู่ประชาชน

การ์ตูนการเมือง เป็นการ์ตูนที่ผู้เขียนต้องการเสนอแง่คิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ถึงแม้ว่าภาพการ์ตูนการเมืองจะเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของหนังสือพิมพ์ แต่ก็นับว่ามีความสำคัญมาก เพราะเป็นจุดที่ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน แต่อย่างไรก็ตามการอ่านการ์ตูนการเมืองต้องอาศัยการตีความว่าผู้เขียนการ์ตูนต้องการเสนอหรือสื่อความคิดในเรื่องใด ดังนั้น การจะอ่านการ์ตูนการเมืองให้เกิดความเข้าใจและสามารถตีความหมายได้ตรงกับสิ่งที่ผู้เขียนต้องการเสนอ ผู้อ่านจะต้องเป็นผู้มีพื้นฐานทางการศึกษา และผู้อ่านจะต้องติดตามข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้นอย่างใกล้ชิด ผู้อ่านจึงจะเข้าใจถึงความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องราวเหตุการณ์นั้นได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะ และ เนื้อหาของการ ใช้สื่อ โดยการ์ตูน
2. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการใช้การ์ตูนการเมือง เป็นสื่อ ในการสะท้อนภาพ เหตุการณ์ และปรากฏการณ์ทางการเมือง
3. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการใช้การ์ตูนการเมืองเป็นสื่อ ในการให้ความรู้ทางการเมือง

สมมติฐานการศึกษา

การ์ตูนการเมือง เป็นสื่อที่สะท้อนภาพ เหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมืองมากกว่า เป็นสื่อที่มีส่วนพัฒนาทางการเมือง โดยการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ผู้รับสื่อ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การสื่อสารทางการเมือง (political communication)

เป็นกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ทศนคติ และความคิดเห็น ตลอดจนประสพการณ์ต่าง ๆ ในทางการเมือง ระหว่างบุคคล การสื่อสารทางการเมืองนับเป็นกระบวนการพิเศษที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมือง และทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ในสังคมการเมือง เพราะมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กันด้วยการสื่อสาร

การสื่อสารทางการเมืองเป็นกระบวนการหนึ่งของระบบการเมือง และมีความสำคัญมาก ในยุค "สังคมแห่งการสื่อสาร" (the communication society) ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ภายในระบบการเมือง และการสื่อสารข้ามระบบ หรือระหว่างประเทศ การสื่อสารทางการเมืองเป็นเสมือนเส้นประสาท (nerves) ของระบบการเมืองที่มีเครือข่าย (networks) ครอบคลุม และเชื่อมโยงทุก ๆ ส่วนของระบบการเมือง การสื่อสารเพื่อสื่อความหมายถึงกันและกันต้องอาศัย คำพูด สัญลักษณ์ ตลอดจนท่าทางต่าง ๆ ในอันที่จะสามารถทำความเข้าใจต่อกันได้

ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง (political communication) ของลาสเวลล์ สามารถใช้เป็นกรอบในการศึกษาสื่อสารทางการเมืองได้ดี เพราะกรอบความคิดดังกล่าวจะช่วยให้เข้าใจสภาพการรับรู้ของบุคคล ในความสัมพันธ์ของอำนาจหรืออิทธิพลในกรณีต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

ต้นแบบกรอบความคิดของลาสเวลล์ ในการทำความเข้าใจการสื่อสารทางการเมือง คือ "ใคร กล่าวอะไร ในช่องทางใด ถึงใคร และเกิดผลอะไรขึ้น"

"Who says what, in which channels, to whom, with what effects ?"

ขอบข่ายในการศึกษา

ช่วงรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ คือ ตั้งแต่ 4 สิงหาคม 2531 ถึง 23 กุมภาพันธ์ 2534 และช่วงรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุน คือ ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2534 ถึง 22 มีนาคม 2535 โดยจะศึกษาเปรียบเทียบกัน

เนื่องจากรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง สำหรับรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุน นั้นมาจากการแต่งตั้งโดย คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ซึ่งมาจากการยึดอำนาจ

สื่อมวลชนที่ใช้ในการศึกษา คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เพราะเป็นหนังสือพิมพ์ที่จัดอยู่ในประเภท หนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ ที่มียอดจำหน่ายแพร่หลาย และจำหน่ายให้ประชาชนทั่วไป โดยไม่ได้เจาะจงกลุ่มเป้าหมายที่รับสื่อ

ตัวแปรในการศึกษา

1. การรุดนการเมือง
  2. ภาพเหตุการณ์ และปรากฏการณ์ทางการเมือง
  3. ความรู้ทางการเมือง
- ซึ่งจะศึกษา 2 แ่ง คือ

1. การรู้ตุนการเมือง เป็นสิ่งที่สะท้อนภาพเหตุการณ์ และปรากฏการณ์ทางการเมือง โดยที่เหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมือง เป็นตัวแปรอิสระ (independent variable) และการรู้ตุนการเมืองเป็นตัวแปรตาม (dependent variable)
2. การรู้ตุนการเมือง เป็นสิ่งที่ให้ความรู้ทางการเมือง โดยที่การรู้ตุนการเมืองเป็นตัวแปรอิสระ (independent variable) และความรู้ทางการเมืองเป็นตัวแปรตาม (dependent variable)

การนิยามตัวแปร และศัพท์ที่สำคัญ

1. การรู้ตุนการเมือง หมายถึง ภาพที่มีลักษณะง่าย ๆ ซึ่งมีความคิดทางการเมืองอยู่เบื้องหลังภาพนั้น และเป็นภาพที่แฝงไว้ด้วยอารมณ์ ความรู้สึก ที่ต้องการถ่ายทอดไปยังผู้รับสื่อ
2. ภาพเหตุการณ์ และปรากฏการณ์ทางการเมือง หมายถึง สภาพของการกระทำ และเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น ณ เวลาหนึ่ง
3. ความรู้ทางการเมือง หมายถึง ความรู้ในเรื่องหลักการ, กระบวนการ, วิธีการ และวิถีชีวิตทางการเมือง
4. การสื่อความหมาย หมายถึง การที่เราเห็นตัวอักษร หรือรูปภาพแล้วสามารถตีความหมาย หรือให้ความหมายกับสิ่งที่เราเห็นนั้นได้ว่าหมายถึงอะไร
5. เนื้อหา หมายถึง เรื่องราวที่มีจุดมุ่งหมาย ซึ่งผู้เขียนต้องการสื่อไปยังผู้อ่าน เพื่อให้ทราบว่าคุณเองต้องการบอกอะไรกับผู้อ่านบ้าง

วิธีการศึกษา

ใช้วิธีการศึกษา แบบศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (documentary research) เช่น ตำราทางวิชาการ บทความ วารสาร เอกสารต่าง ๆ และข้อมูลในชั้นปฐมนูมิ คือ หนังสือพิมพ์ ในช่วงรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ และรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุน

วิธีการวิเคราะห์ที่ใช้ คือ

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยที่ content unit คือ ภาพการตุนการเมืองในช่วงนั้น

โดยที่ unit of analysis คือ การตุนการเมือง

object unit of analysis คือ เนื้อหาของการตุนการเมือง

subject unit of analysis คือ ภาพเหตุการณ์, ปรากฏการณ์ และความรู้ในทางการเมืองที่ปรากฏในการตุนการเมือง

2. การสัมภาษณ์ (interview) ผู้เขียนการตุนการเมือง

ประชากรในการศึกษา

การตุนของ ชัย ราชวัตร จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ประยูร จรรย์ยาวดี จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ น่าจะเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทั้งในแง่ของวิชาการและสถาบันทางการเมือง ดังต่อไปนี้

1. ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ต่อการสื่อสารทางการเมือง โดยการใช้สัญลักษณ์ "การตุน" เป็นสื่อ

2. ผลของการศึกษาที่ได้ จะเป็นแนวทางให้การศึกษา และวิเคราะห์การเมืองในมิติของสัญลักษณ์ ในแง่มุมต่าง ๆ กัน ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

3. สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปช่วยอธิบายเพิ่มเติมทฤษฎีต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิมให้เกิดความเข้าใจได้มากขึ้น เช่น การอธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง (political communication) และการกล่อมเกลாதทางการเมือง (political socialization) ในระบบสังคมและสังคมการเมืองไทย